

Reģ.Nr.40008094521, Republikas laukums 2-508, Rīga., LV 1981,
e-pasts info@mezaipasnieki.lv, Tālr.29104286

01.11.2019. Nr. 1-5/19/30

Vides aizsardzības un reģionālās attīstības
ministram J.Pūcem

Par Mazā ērgļa sugas aizsardzības plānu

Latvijas Meža īpašnieku biedrība (LMĪB) ir saņēmusi Mazā ērgļa sugas aizsardzības plāna gala redakciju, kas saskaņā ar Dabas aizsardzības pārvaldes (DAP) informāciju, ir iesniegta Vides aizsardzības un reģionālās attīstības ministrijā apstiprināšanai.

LMĪB aicina neapstiprināt iesniegto plānu šādu apsvērumu dēļ:

1. No plāna gala redakcijas ir izņemts priekšlikums, kas bija iekļauts plāna 2.redakcijā attiecībā uz zinātniski pamatotu alternatīvu aizsardzības pasākumu ieviešanu mikroliegumu veidošanai:

“MK noteikumi Nr. 936 (18.12.2012.) “Dabas aizsardzības noteikumi meža apsaimniekošanā” Jauns punkts. Ap apdzīvotu mazā ērgļa ligzdu, kas atrodas privātā īpašumā, kas ir reģistrēta dabas datu pārvaldības sistēmā “Ozols” un kuras piederību sugai ir apstiprinājis sertificēts sugu un biotopu aizsardzības jomas eksperts, 100 m rādiusā (3,14 ha, šādā rādiusā mežsaimnieciskās darbības klātbūtne ap mazo ērgļu ligzdām ir būtiski mazāka nekā ap nejaušās izvēles punktiem) netiek veikta mežsaimnieciskā darbība (izņemot jaunaudzū kopšanu un sauso koku izvākšanu ārpus ligzdošanas periodā, no 1. oktobra līdz 31. martam) trīs gadus (trīs gadi ir vienas ligzdas vidējais nepārtrauktas apdzīvotības ilgums). Papildus ir izveidojama buferzona 500m rādiusā (ieskaitot mežsaimnieciskās darbības aizlieguma teritoriju), kurā netiek veikta mežsaimnieciskā darbība no 1. marta līdz 31. augustam. Šo trīs gadu laikā zemes īpašnieks saņemtu kompensāciju esošajā apmērā (~160,00€/1ha) par platību, kas ir vecāka par jaunaudzēm un kurā ir pieļaujama jebkāda veida cirtes (izņemot jaunaudzū kopšanu). Pēc 3 gadiem īpašnieks var lūgt pārvērtēt ligzdas apdzīvotību/citu apdzīvotu ligzdu esamību. Ja eksperts konstatē ligzdošanu jau zināmajā vai aprobežojuma teritorijā esošā citā ligzdā, pagarina aizliegumu uz 3 gadiem, ja tiek atrasta cita ligzda – veido jaunu 100m rādiusu un iepriekšējo aprobežojumu atceļ.”

Alternatīvais priekšlikums noteica terminētu saimnieciskās darbības ierobežošanu mazā ērgļa ligzdošanas vietu aizsardzībai. Šāda pieeja būtiski mazinātu riskus, kas saistīti gan ar ilgtspējīgas apsaimniekošanas plānošanu, gan arī ar negatīvu meža īpašnieku nostāju pret dabas vērtību sastopamību savos mežos, ko rada gan zemes īpašniekus neiekļaujošais lēmumu pieņemšanas mikroliegumu veidošanas process, gan neadekvātais kompensāciju apjoms par ekonomiskās vērtības zaudēšanu. DAP savā e-pasta vēstulē skaidro, ka šim priekšlikuma trūka zinātnisks pamatojums. Šāds apgalvojums neatbilst patiesībai, jo tieši Latvijas vadošā mazo ērgļu pētnieka Dr. biol. U.Bergmaņa minētajos zinātniskos pētījumos par mazā ērgļa uzvedību tika izpētīta putna vajadzības attiecībā uz ligzdošanas un barošanās vietām.

2. Netiek ievērots OECD (Ekonomiskās sadarbības un attīstības organizācija) rekomendācijās (Miera veidošanas pasākumu izvērtējums konfliktu un nestabilitātes situācijās; Evaluating Peacebuilding Activities in Settings of Conflicts and Fragility, OECD 2012) ieteiktie principi par konfliktu apzināšanu. “Konfliktu apzināta pieeja ietver pilnīgu izpratni par divu pušu saskarsmes punktiem un kontekstu, kā arī rīcību, kas mazina negatīvo ietekmi un palielina pozitīvo ietekmi divu pušu saskarsmē iestādes pilnvaru ietvaros” (1 - (konfliktu apzinātības definīcija no .conflictsensitivity.org). Rekomendācijās minēts, ka “visiem pasākumiem konfliktu situācijās ir jābūt konfliktu apzinātiem, [...] kas nozīmē iestādes/organizācijas spēju a) saprast kontekstu kādā tā rīkojas, b) saprast mijiedarbību starp iejaukšanos un apstākļiem, c) balstoties uz šo izpratni, pieņemt tādus lēmumus, kas mazina negatīvo ietekmi un palielina pozitīvo ietekmi”. Minētajā gadījumā pastāv vairākas metodes, kā nodrošināt Putnu Direktīvas prasības labvēlīgu apstākļu nodrošināšanai aizsargājamai putnu sugai un jaunais priekšlikums atbilda OECD rekomendācijām par lēmumiem, kas mazina negatīvo ietekmi konfliktu kontekstā.
3. Plāna 12.nodaļā Sugas aizsardzības plāna ieviešana kā vispārējo monitoringu veicēji tiek pieminētas vides nevalstiskās organizācijas kā Latvijas Ornitoloģijas biedrība, Latvijas Dabas fonds, kuras nav valsts institūcijas vai atrodamas Zinātnisko institūtu reģistrā. Līdz ar to šīs organizācijas nav pakļautas to normatīvu un kvalitātes kontroles noteikumu ievērošanai, kas attiecas uz Zinātniskās darbības likuma prasībām par personāla zinātnisko kvalifikāciju. Tāpat pie veicamajiem darbiem minēta priekšlikumu izstrāde normatīvajiem aktiem, kur kā dalībnieki minēti LOB un LDF, bet nav meža nozares organizācijas. Šajā sadaļā ir arī citas nepilnības.
4. Piedāvātajā plānā nav minēti pasākumi, kas risinātu problēmu par mikrolieguma statusa atcelšanu. Tam ir jābūt valsts iestāžu ekspertam, kas apseko mikroliegumu un konstatē mērķa vērtības esamību, nevis šie izdevumi jāuzliek īpašniekam, apzinoties, ka vērtība var būt klātesoša, taču par eksperta pakalpojumiem jāsamaksā īpašniekam, ja to neveic valsts iestādes.
5. LMĪB biedru sapulcē, kas notika 23.oktobrī projekta vadītājs J.Ķuze apgalvoja, ka Dabas aizsardzības pārvalde ir svītrojusi šo priekšlikumu. Vēlamies saņemt skaidrojumu, vai Dabas aizsardzības pārvaldes kompetencē ir svītrot plāna apspriedēs izstrādātos zinātniski pamatotos priekšlikumus vai nodrošināt to ieviešanu?

Ar cieņu,

Valdes priekšsēdētājs

A.Muižnieks